

Differentiaaliyhtälöt II

Harjoitus 3, syksy 2013

1. Etsi seuraavalle 2×2 -homogeeisisysteemin perusjärjestelmä $\mathbf{R}$:ssä:

$$\dot{\mathbf{x}}(t) = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t).$$

2. Etsi seuraavalle 2×2 -homogeeisisysteemille perusjärjestelmä $\mathbf{R}$:ssä:

$$\dot{\mathbf{x}}(t) = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ 2 & 0 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t).$$

Kirjoita myös perusmatriisi.

3. Osoita että funktiopari $(\mathbf{x}_1(t), \mathbf{x}_2(t)) = ([1 \ e^t]^T, [e^{-t} \ 2]^T)$ on lineaarisen 2×2 -homogeenisysteemin

$$\dot{\mathbf{x}}(t) = \begin{bmatrix} 1 & -e^{-t} \\ 2e^t & -1 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t)$$

perusjärjestelmä $\mathbf{R}$:ssä.

4. Etsi seuraavalle 3×3 -homogeenisysteemille perusjärjestelmä $\mathbf{R}$:ssä:

$$\dot{\mathbf{x}}(t) = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 4 \\ 3 & 2 & -1 \\ 2 & 1 & -1 \end{bmatrix} \mathbf{x}(t).$$

5. Olkoon funktio y AAT:n

$$y' = e^x \sin x \cos y, \quad y(0) = 0,$$

(maksimaali)ratkaisu. Osoita globaalin OY-lauseen 4.6 avulla, että funktio y on määritelty (eli hengissä) koko $\mathbf{R}$:ssä.

Ohje. Väliarvolause.

6. Olkoon funktio $\mathbf{z}(t) = (x(t), y(t))$ parin AAT:n

$$\dot{\mathbf{z}}(t) = \begin{bmatrix} \dot{x}(t) \\ \dot{y}(t) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} (t+y)(x^2+y^2-1) \\ (t-x)(x^2+y^2-1) \end{bmatrix}, \quad \mathbf{z}(0) = (1/2, 1/2),$$

(maksimaali)ratkaisu. Osoita systeemien Poistumislauseen (= lauseen 4.7 analogia) avulla, että funktio $\mathbf{z}$ on hengissä koko $\mathbf{R}$:ssä.

Ohje. Triviaaliratkaisut. Kuva txy -koordinaatistossa voi auttaa. Oikeastaan topologiasta tarvitaan avuksi Reunanylityslause.